

25/06/2020

להפקיד את התכנית

03/01/2021

תכנית מס' 254-0547455

תאריך

י"ר הוועדה המחוזית

תמרת-בית קברות

נספח נופי סביבתי

יולי 2020

ארני - אדריכלות נוף בע"מ

ת.ד. 307 יובלים ד.נ.משגב 2014200

טלפון: 04-9991777 פקס: 04-9991778

תוכן העניינים:

- רקע כללי 3-7
- סקירת הסביבה 8-9
- ניתוח ניצפות 9
- השתלבות האתר המתוכנן בסביבה 9-14
- חלופות תכנוניות 15-16
- הוראות למזעור הפגיעה בסביבה 16-17
- תמ"אות 18-20

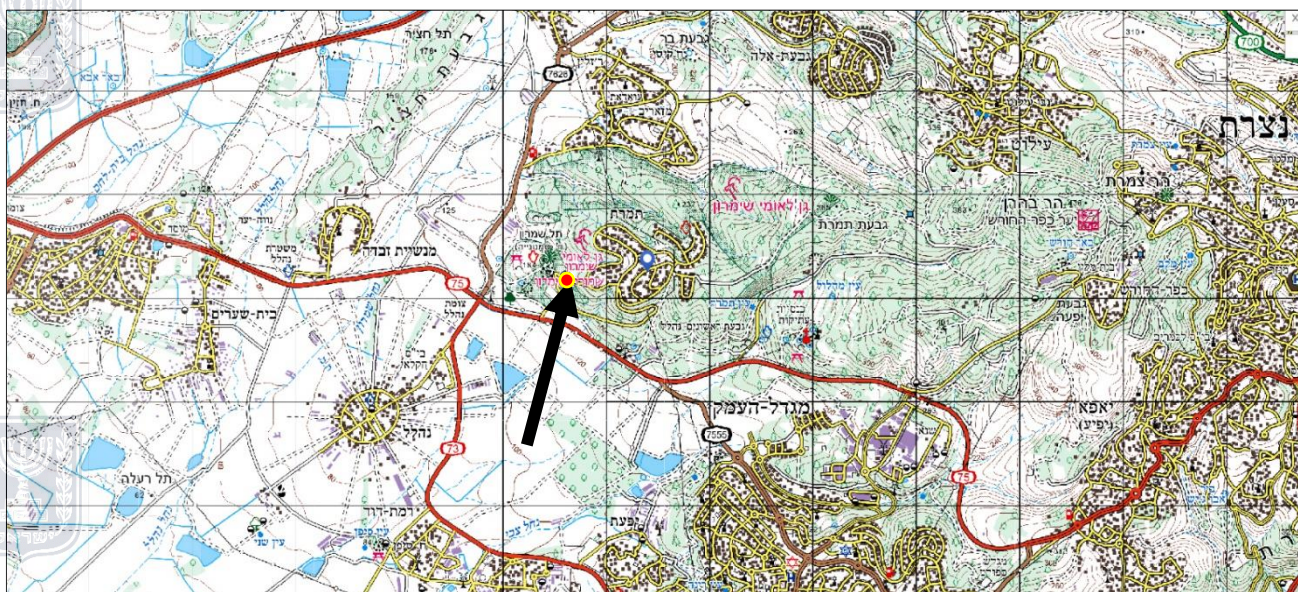
תמרת-בית קברות

ניספח נופי - סביבתי

רקע כללי:

מיקום:

בית קברות תמרת נמצא בשיפוליו הדרומיים של הגליל התחתון, בגבול גן לאומי שימרון, על גבעת תמרת בגובה 180 מ' מעל פני הים בממוצע. האתר נמצא מצפון לכביש 75 וממזרח לכביש 7626, דרומית מערבית לשוב תמרת.

אקלים:

אקלים ים תיכוני. הטמפ' הממוצעת השנתית הינה 19-21 וממוצע גשמים שנתי של 500-600 מ"מ.

מסלע וקרקע:

המסלע האופייני לאזור- מסלע גיר מתקופת האאוקן. קרקע טרה-רוסה.

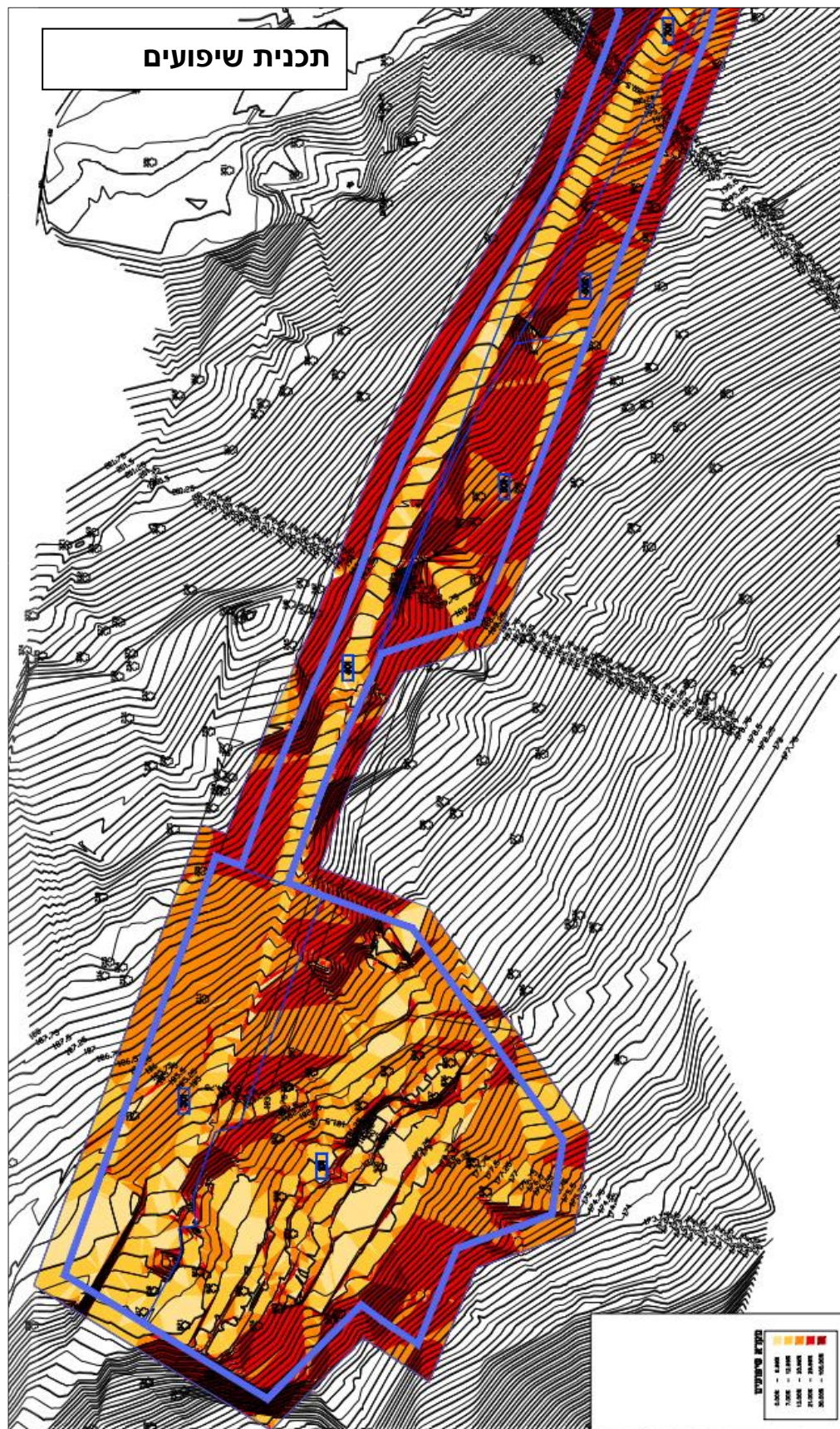
צמחיה:

הצומח הטבעי באזור הוא אלון מצוי, אשחר א", אלת המסטיק וכן יער פארק של אלון התבור. כיום המדרון מכוסה בחורשת אורנים המשתלבת בצמחיה הטבעית.

טופוגרפיה:

האתר נמצא על מדרון בכיוון מצפון לדרום. באזור הקברים הקיימים השיפוע הוא 7-15% ובאזורים המיועדים להגדלה השיפוע נע בין 15%-30%.

ארכיאולוגיה:

האתר נמצא בתחום שטח עתיקות הסטורי לשימור. באזור נמצא תל שימרון עם עתיקות מתקופת המקרא והתלמוד.

ערכי טבע:

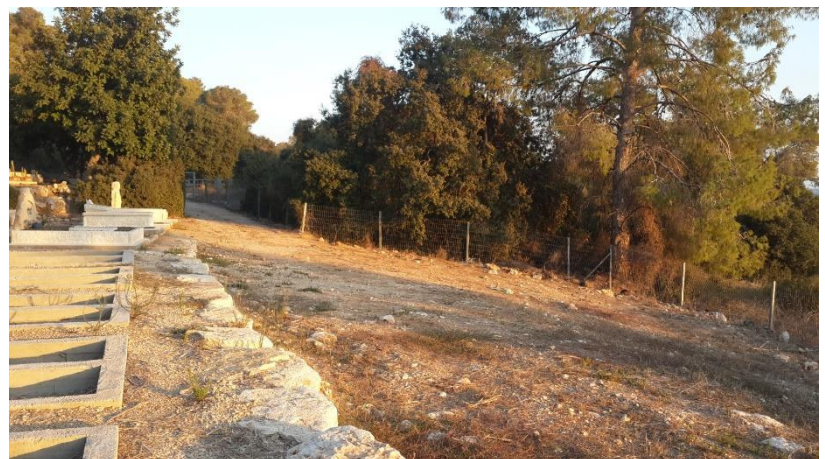
גן לאומי שימרון הוכר כגן לאומי בזכות עצי השיטה המלבינה הקיימים בו, המהווים את התפוצה הצפונית ביותר של מין זה. באתר עצמו לא קיימים עצי שיטה מלבינה.

ניתוח מצב קיים:

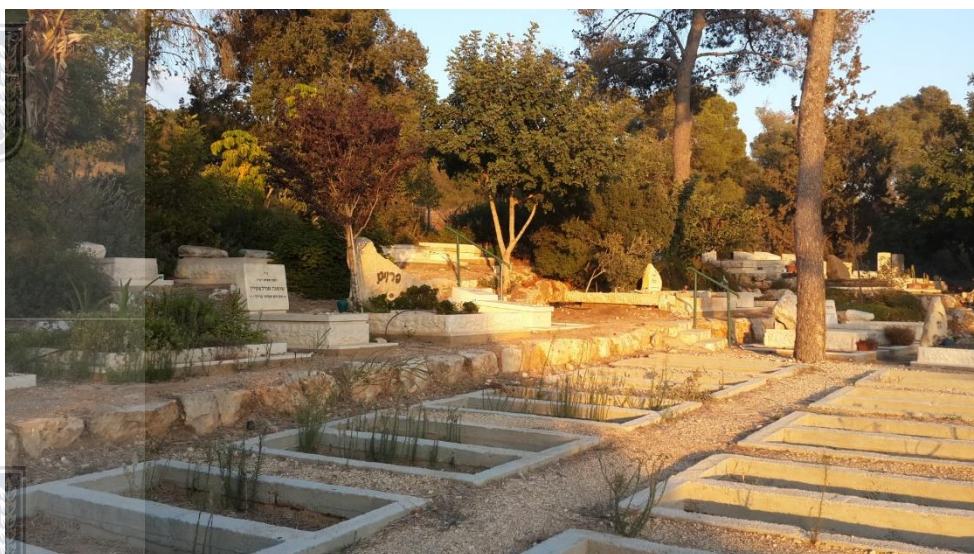
בית קברות תמרת כבר קיים באתר, הקברים ממוקמים על גבי טרסות המשתלבות עם הטופוגרפיה הקיימת. הקברים פזורים בין עצי אורן ואלונים ושיחי אלת המסטיק. רחבת הספדים מקורה נמצאת בתחתית הקיר התומך את דרך הגישה וצופה אל כל האתר. האתר הקיים מגודר. אל האתר מובילה דרך אספלט קיימת מתוך הישוב.

ממזרח לבית הקברות הקיים עוברת דרך עפר המשרתת את בית העלמין וכן את הגן הלאומי ובורות הרקב של הביוב הנמצאים ממזרח לה.

בית קברות קיים-

קברים על טרסות המשתלבים עם העצים הקיימים

הצד המזרחי המשמש היום כבור רקב
לביוב

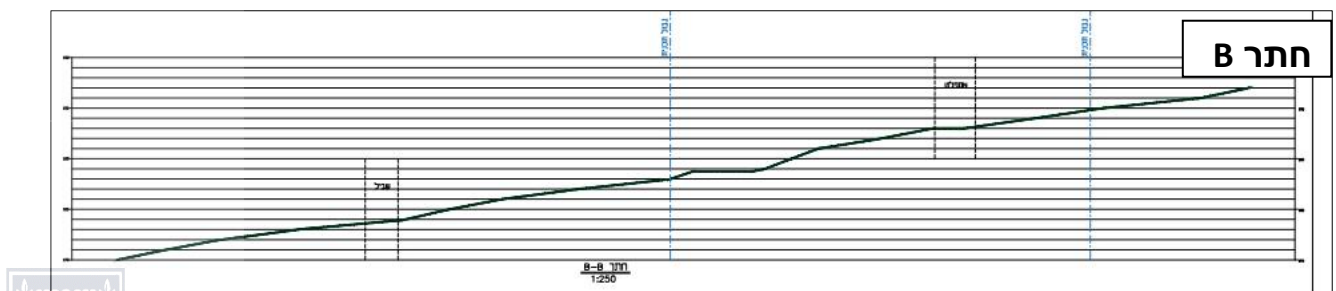
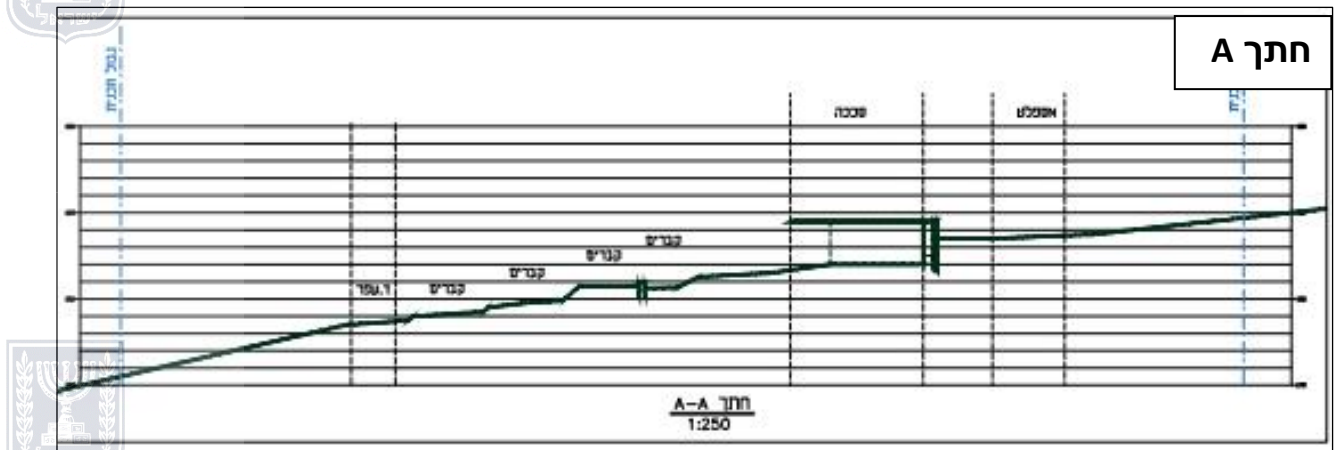
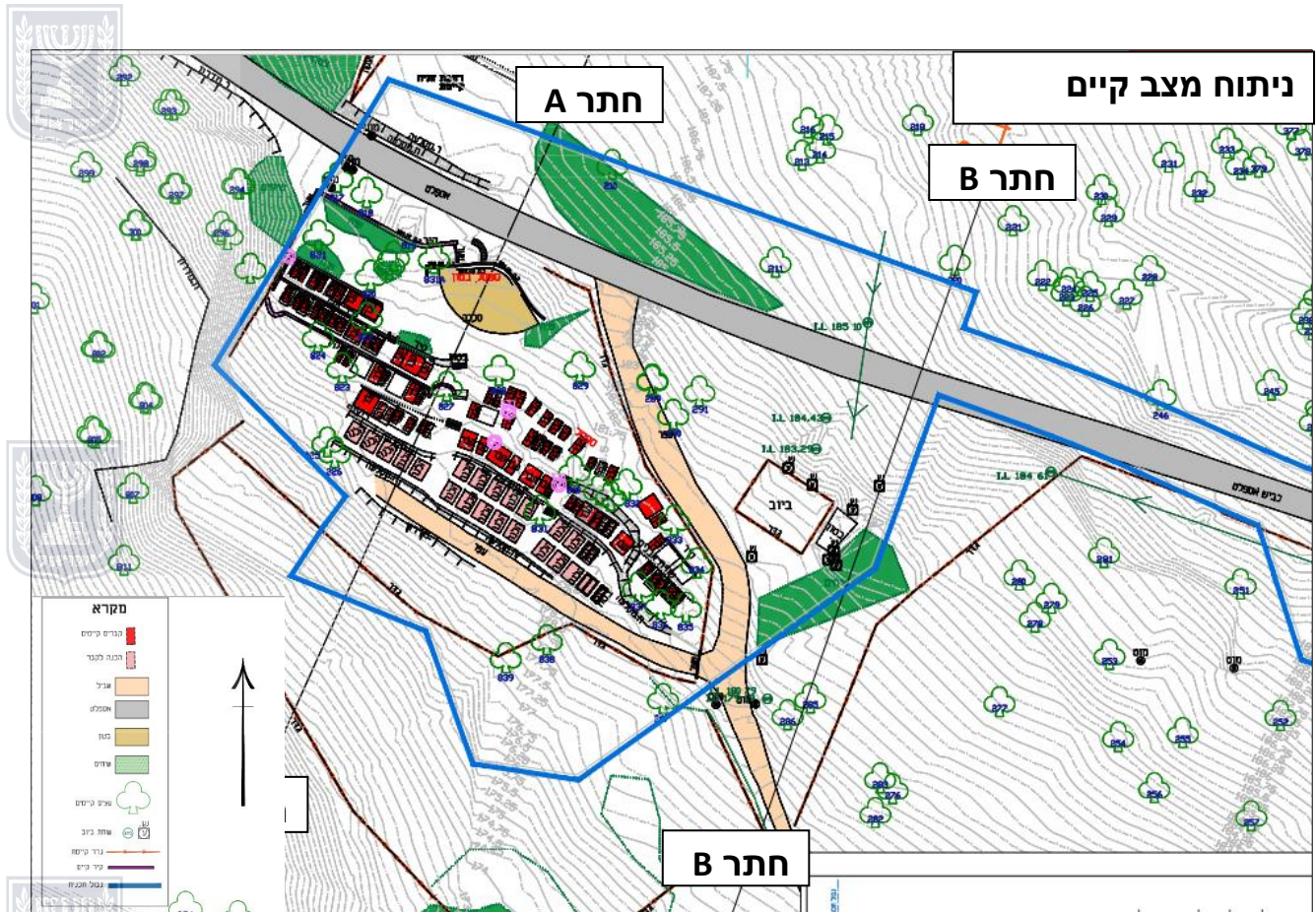

הכניסה לאתר

דרך הגישה הקיימת לאתר

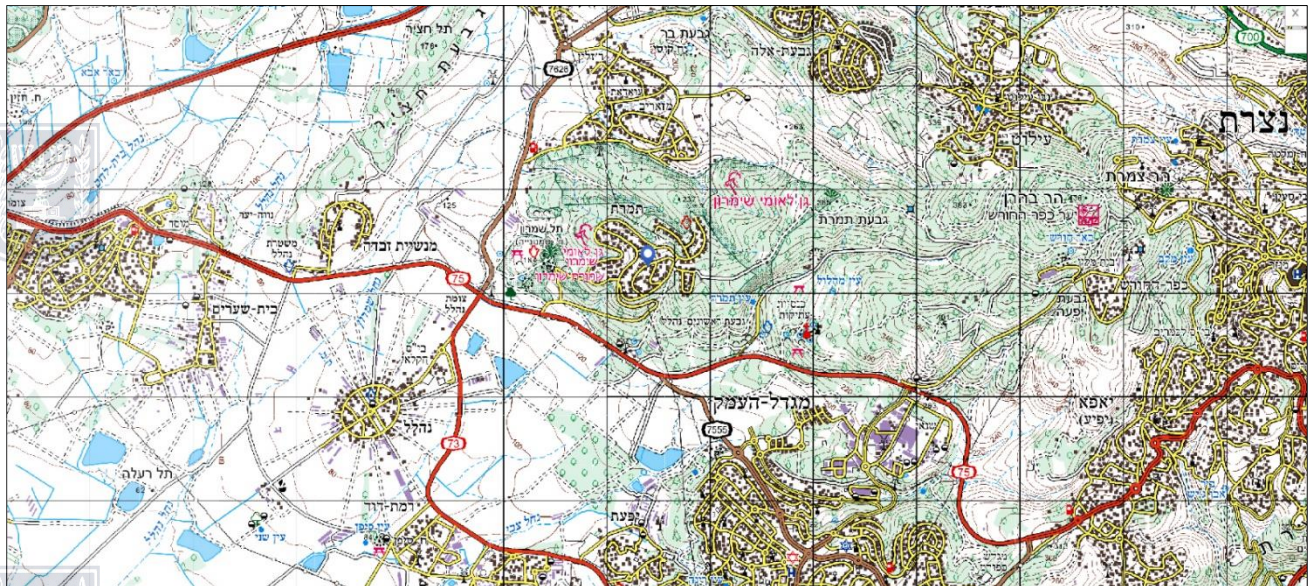

סקירת אתרים סמוכים ומסלולי טיול ונסיעה באזור

בית הקברות, הנמצא בשוליו הדרומיים של הגליל התחתון ובגבול הצפוני של עמק יזרעאל, נמצא בתוך גן לאומי שימרון ומעל צומת כבישים 75, מחיפה לנצרת וכביש-7626, שחוצה את זרזיר ומשמש נתיב תנועה למגיעים מכיוון כביש 77 והצפון. אזור החורש בו נמצא בית הקברות משמש לרכיבת שטח.

ישובים בסביבה:

<u>האתר</u>	<u>חשיבות האתר</u>	<u>מיקום ביחס לאתר</u>	<u>השפעה</u>
תימרת	ישוב קהילתי מ-1981	כ-200 מ' צפונית מזרחית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהישוב.
נהלל	מושב עובדים, הראשון בישראל משנת 1921	כ-2 ק"מ דרומית מערבית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהישוב.
זרזיר	ישוב בדואי המורכב מ-5 שבטים	כ-1.5 ק"מ צפונית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהישוב.
מנשיה זבדה	ישוב של ערבים ובדואים.	כ-2.5 ק"מ מערבית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהישוב.
מגדל העמק	הוקמה כעיירת פיתוח ב-1953 והפכה לעיר ב-1988	כ-3 ק"מ דרומית מזרחית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהישוב.

אתרים בסביבה:

<u>האתר</u>	<u>חשיבות האתר</u>	<u>מיקום ביחס לאתר</u>	<u>השפעה</u>
תל שימרון	היתה במקום עיר מתקופות המקרא, בית שני והתלמוד	כ-150 מ' מערבית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהאתר.
שמורת שימרון	שמורה להגנה על עצי שיטה מלבינה הנמצאים בתפוצה הצפונית ביותר של מין זה.	כ-100 מ' מערבית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהאתר.

<u>האתר</u>	<u>חשיבות האתר</u>	<u>מיקום ביחס לאתר</u>	<u>השפעה</u>
גן לאומי שמרון	בגן שרובו חורש נמצא תל שימרון ושמורת שימרון וגם כנסיות מהישוב מהלול.	האתר נמצא בתוך הגן .	בית הקברות לא ניצפה מהאתר.
יער כפר החורש	יער המשמש למחנות וטיולים	כ-5 ק"מ מזרחית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהאתר.
גבעת ראשונים נהלל	נקודת ההתיישבות הזמנית של נהלל לי חורבות כפר מהלול.	כ-2 ק"מ מזרחית לאתר	בית הקברות לא ניצפה מהאתר.
בית עלמין נהלל	בית קברות של ראשוני ההתיישבות ומפורסמים אחרים.	כ-150 מ' מערבית לאתר.	בית הקברות לא ניצפה מהאתר.

ניצפות:

האתר כמעט ואינו ניצפה משום כיוון בזכות החורש והחורשות המקיפות אותו. ניתן להבחין בצמרות העצים שמעליו מכביש 75 שליד צומת נהלל.

מבט מכיוון כביש 75 ליד צומת נהלל.

השתלבות האתר המתוכנן בסביבה

בית הקברות הקיים היום משתלב באופן מיטבי בסביבה הן מבחינת העצים שהקברים נמצאים ביניהם והן מבחינת הטופוגרפיה, שהבינוי המדורג משתלב איתה. מומלץ לאמץ את אותם עקרונות גם בהרחבת בית הקברות.

תאור העבודות הכרוכות בהקמת הפרוייקט

העבודות הכרוכות בהקמת הפרוייקט הם שבילים, רחבות קברים, הסדרת חניות.

תאור הפעולות הנובעות מביצוע התוכנית

דרישות פרוגרמטיות לשנת היעד

תחזית התמותה חושבת לפי המדד של מספר מותים ל-1000 תושבים שהגיע בשנים האחרונות לכ-14.8 (רי לוח 6 לעיל) ועל כן החישוב נעשה לפי 5 פרומיל בשנה הראשונה תוך כדי עלייה רציפה עד ל-7 פרומיל בשנת היעד. עלייה זו נלקחה מכמה סיבות עיקריות:

- המשך עליית בשיעורי תמותה גבוה יחסית לקבוצת הוותיקים עקב המשך הודקנות.
- מיתון המדד מצד שני בגלל כניסת משפחות קטנות בשנים האחרונות והמשך כניסתם המתוכננת בשנים הבאות – סך הכל כ-190 משפחות מתוך ה-511 הצמודות (כ-20%).
- מיתון המדד, כתוצאה משיעורי התחלופה שילכו ויגדלו ככל שהזמן יעבור כשחלק מוותיקי היישוב צפויים למות את בניהם עבור משפחות צעירות ולעבור לדור מוטאם יותר עבורם. שיעור גילאי +55 ביישוב הוא כיום סביב כ-25% ורי לוח 5 לעיל כך שהתחנה היא ששיעור התחלופה יגיע בהדרגה לכ-50% ונעלה מוקדמה זו.

לוח 10: תחזית תמותה עד 2040 בתמרת לפי מודל קידום גילאים

שנה	סה"כ	תמותה	תמותה
2016	1,298	0.005	6
2017	1,314	0.005	7
2018	1,331	0.005	7
2019	1,349	0.005	7
2020	1,473	0.005	8
2021	1,600	0.005	9
2022	1,616	0.005	9
2023	1,711	0.006	9
2024	1,727	0.006	10
2025	1,825	0.006	10
2026	1,838	0.006	11
2027	2,015	0.006	12
2028	2,027	0.006	12
2029	2,036	0.006	12
2030	2,038	0.006	12
2031	2,037	0.006	13
2032	2,030	0.006	13
2033	2,019	0.006	13
2034	2,007	0.006	13
2035	1,992	0.007	13
2036	1,970	0.007	13
2037	1,946	0.007	13
2038	1,919	0.007	13
2039	1,890	0.007	13
2040	1,861	0.007	13
2041	1,858	0.007	13
סה"כ			283

מקור: חישוב על בסיס לוח קודם

הדרישה לשנת היעד היא לכן 283 קברים. היות ו-62 מהקיים אינו מנוצל הרי שנידרש ל-221 קברים צמימת הקבורה נא היו 400 קברים לדונם. על כן, ידרשו עבורם 0.56 דונם. השטח ברוטו של בית העלמין הכולל את אזור הקבורה, רחבות שבילים, בתי הלוויות והספדים ושירותים סניטריים דורש עד 60%. על כן, השטח הסופי הנדרש עומד על 0.94 דונם.

¹ שיעור תמותה ממוצע לאוכלוסייה היהודית בישראל עומד בשנת 2016 על 5.4 פרומיל.

מודל קידום גילאים

על כן נבנה כאן מודל חיזוי על בסיס מודל קידום גילאים שבא לתת מענה לשינויים הצפויים בשנים הבאות:

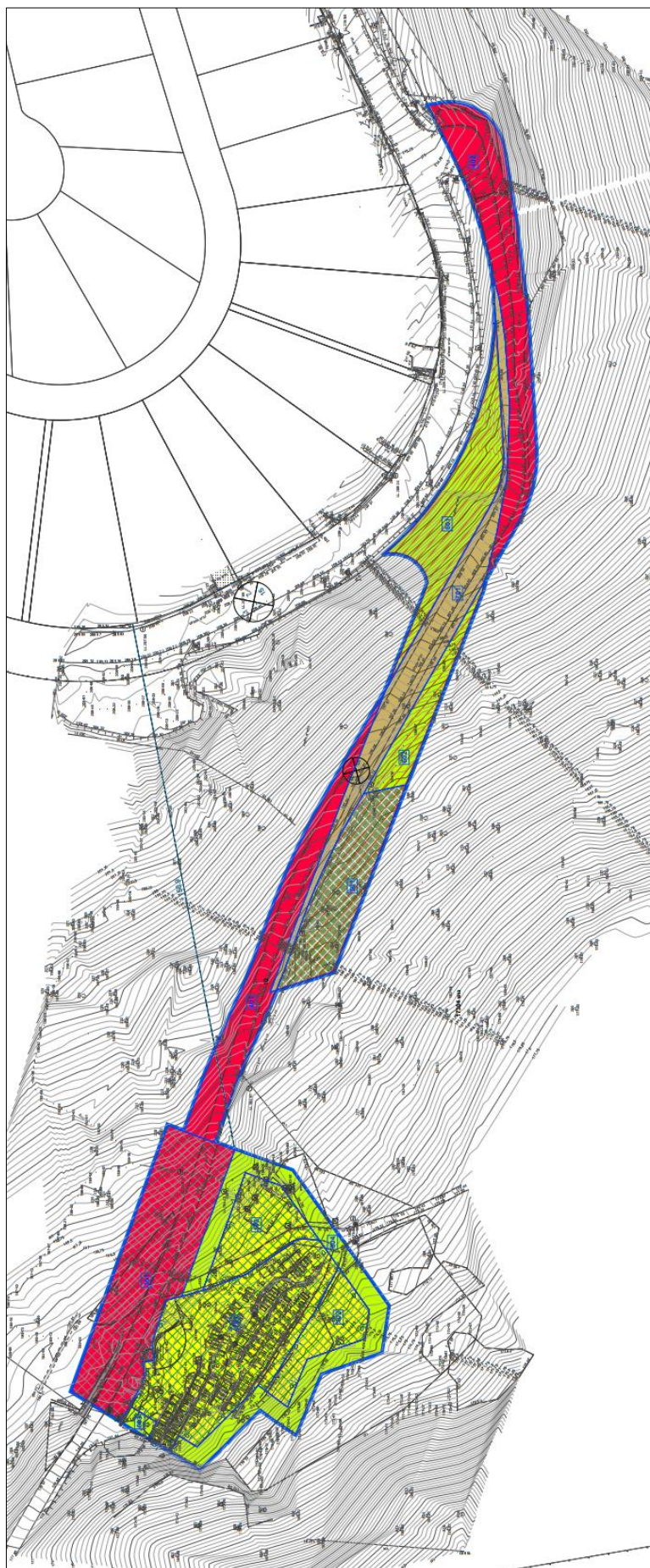
- פרופיל קליטה נקבע לפי פרופיל הקליטה של יישובי משגב.
 - פרופיל הילודה נקבע לפי יישובים קהילתיים תוך כיולו למגמות של תמרת בשנים האחרונות.
 - פרופיל התמותה נקבע לפי יישובים קהילתיים תוך כיולו למגמות של תמרת בשנים האחרונות.
 - ליישוב נקבע שייעור תחלופה גבוה על מנת לשקף תחלופה צפויה בין דור הוותיקים לדור צעיר יותר ועל מנת לשקף מגורים ביחד של משק בית צעיר לצד וותיק בחלק מייחידות הדוור.
 - קצב הקליטה נקבע לפי מה שהוחלט ביישוב ומאפיין לחץ בלוח התחזית.
- כפי שניתן לראות מהתחזית מודל האוכלוסייה יגשש לכ- 2000 תושבים סביב 2032 וירד תורת שוב לכ- 1840 בשנת היעד 2040. זאת, כתוצאה ממיצוי הקליטות ב-2026 וכתוצאה מהמשך הזדקנות וקיטון של האוכלוסייה הוותיקה.

לוח 9: תחזית אוכלוסייה עד 2040 בתמרת לפי מודל קידום גילאים

שנה	אוכלוסיית מקור + תחלופה	אוכלוסייה נקלטת	סה"כ אוכלוסייה היישוב	משקי בית נקלטים	סה"כ משקי בית	גודל משק בית ממוצע
2016	1,298	-	1,298		381	3.41
2017	1,314	-	1,314		381	3.45
2018	1,331	-	1,331		381	3.49
2019	1,349	-	1,349	25	406	3.32
2020	1,368	99	1,468	25	431	3.41
2021	1,388	202	1,590		431	3.69
2022	1,396	209	1,605	20	451	3.56
2023	1,403	293	1,696		451	3.76
2024	1,414	299	1,712	20	471	3.64
2025	1,423	383	1,806		471	3.83
2026	1,430	388	1,818	40	511	3.56
2027	1,436	551	1,988		511	3.89
2028	1,440	559	1,999		511	3.91
2029	1,443	565	2,008		511	3.93
2030	1,444	566	2,010		511	3.93
2031	1,442	566	2,008		511	3.93
2032	1,439	563	2,002		511	3.92
2033	1,435	556	1,991		511	3.90
2034	1,430	549	1,979		511	3.87
2035	1,424	542	1,965		511	3.85
2036	1,412	531	1,943		511	3.80
2037	1,400	519	1,920		511	3.76
2038	1,389	505	1,894		511	3.71
2039	1,377	489	1,866		511	3.65
2040	1,365	472	1,837		511	3.60
סה"כ				130		

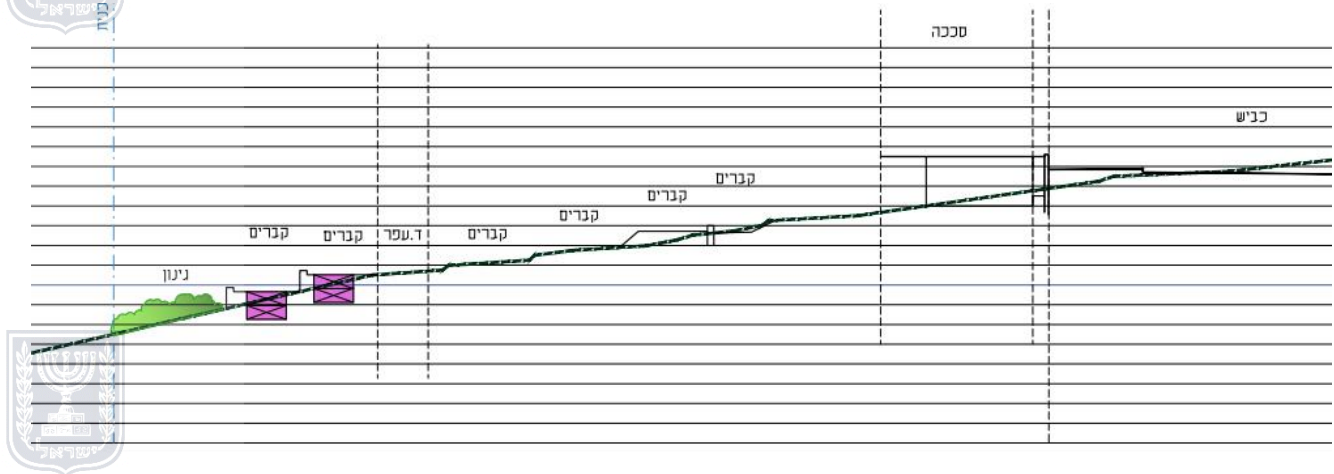
מקור: מודל קידום גילאים שנבנה עבור עבודה זו.

תשריט מוצע

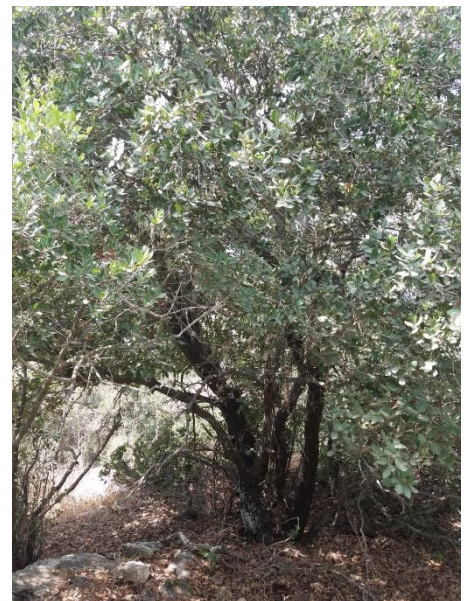
חתך טיפוסי מוצע

ניתוח השפעת מימוש התוכנית על הסביבה

השפעה על ערכי טבע ואקולוגיה

בתחום האתר המוצע להרחבת בית הקברות יש מספר עצים שהוגדרו לשימור. אין ערכי טבע נוספים בתחום האתר.

השפעה על אתרי עתיקות ומורשת

אין מידע ספציפי על עתיקות בתחום האתר עצמו. לא צפויה פגיעה או השפעה על אתרים בסביבה.

השפעה על רצף השטחים הפתוחים

מימוש התוכנית יגרום לצמצום השטחים הפתוחים, אך מאחר ותוספת הקברים המוצעת היא בצמידות לקברים הקיימים, יישמר רצף השטחים הפתוחים מסביב לאתר.

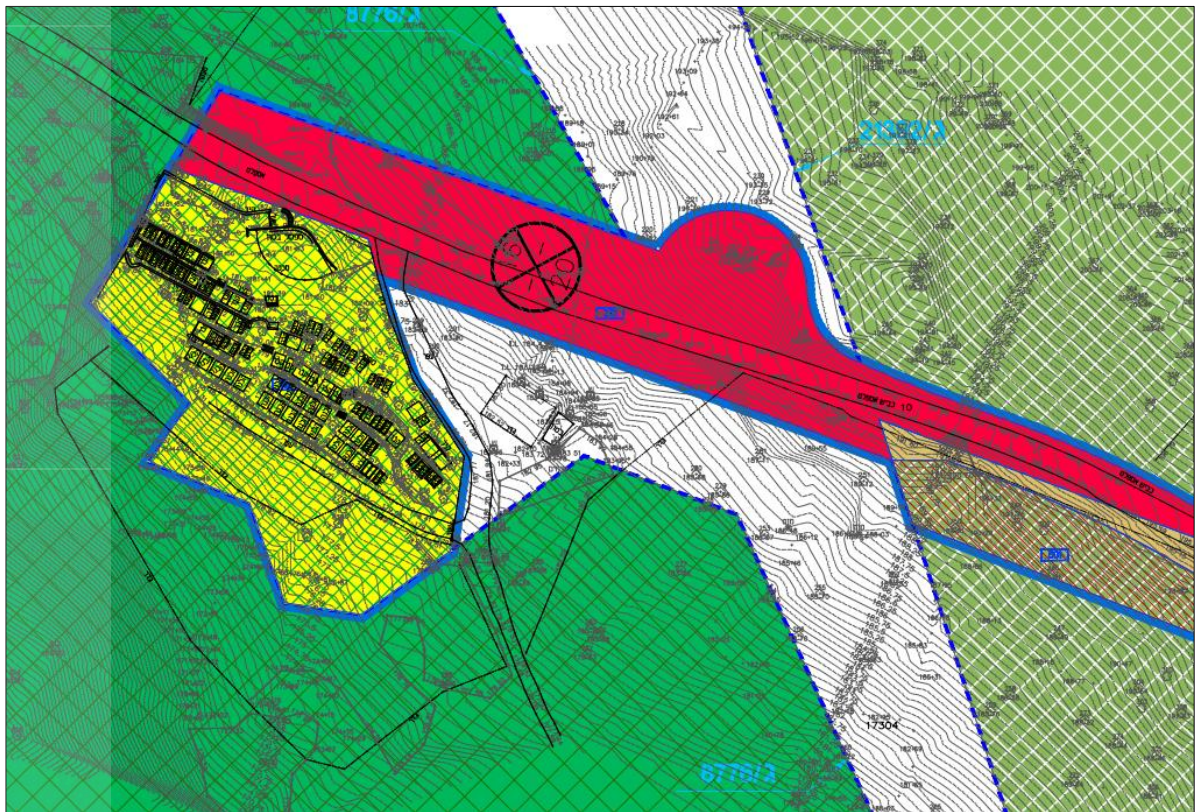
השפעה על אתרי בקור ומסלולי טיול

מימוש התכנית לא ישפיע על האתרים ומסלולי הטיול בסביבה.

הצגת חלופות תכנוניות

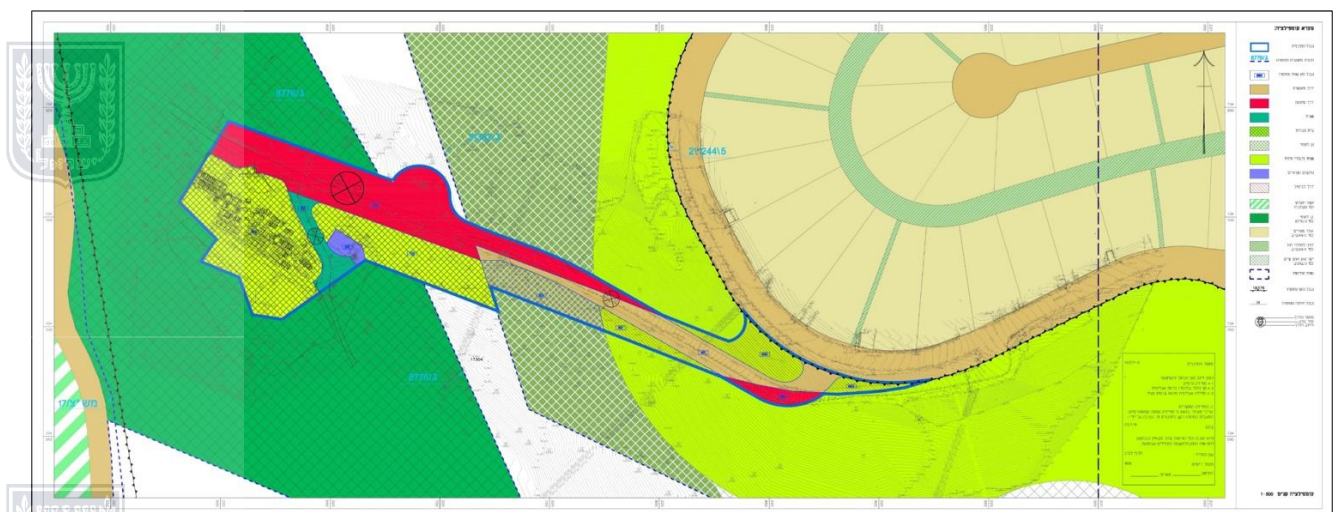
לאור העובדה שבית הקברות כבר קיים, כל החלופות שנבחנו התייחסו לאותו שטח. ההבדל בין החלופות היה בגודל השטח ובמיקום ההתחברות לישוב.

חלופה 1- החלופה נפסלה כי לא היה בה מקום לעתודת הקברים הנדרשת בפרוגרמה.

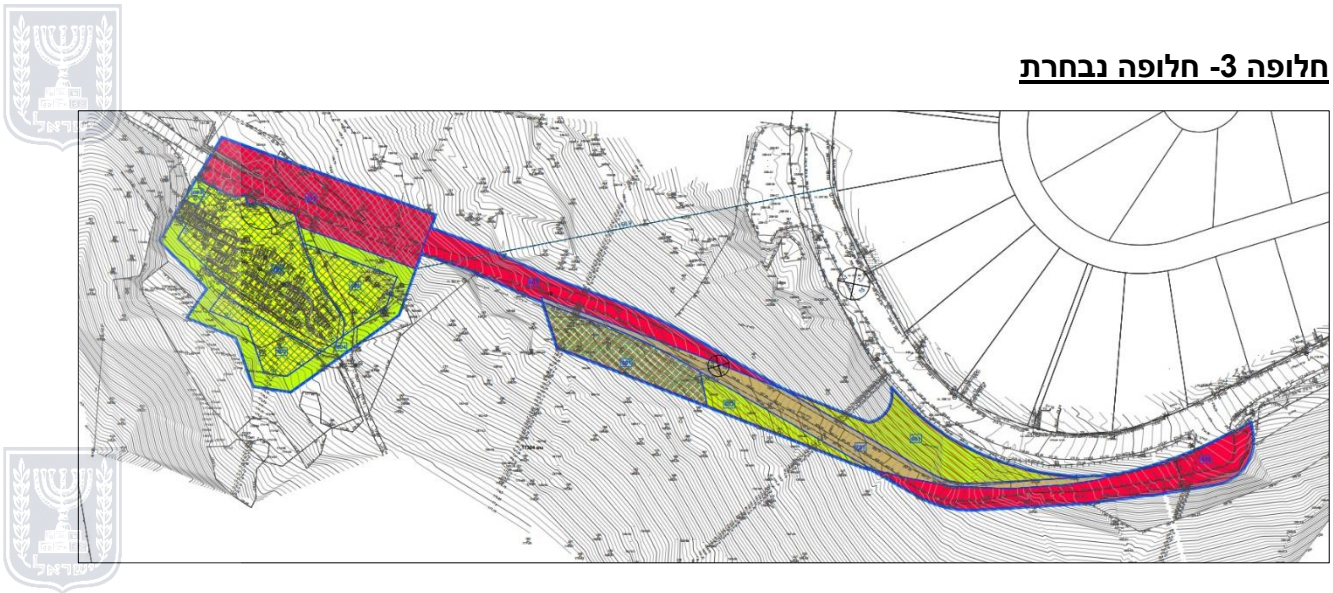

חלופה 2-

בחלופה זו נוסף שטח לקבורה ממזרח לאתר הקיים והחיבור לישוב היה לפי המצב המאושר. החלופה נפסלה כי החיבור לכביש בישוב פגע בצמחיה קיימת ולא תאם את רצון הישוב. כמו כן הרחבת שטח הקבורה מזרחה פגעה בצמחיה טבעית.

חלופה 3- חלופה נבחרת

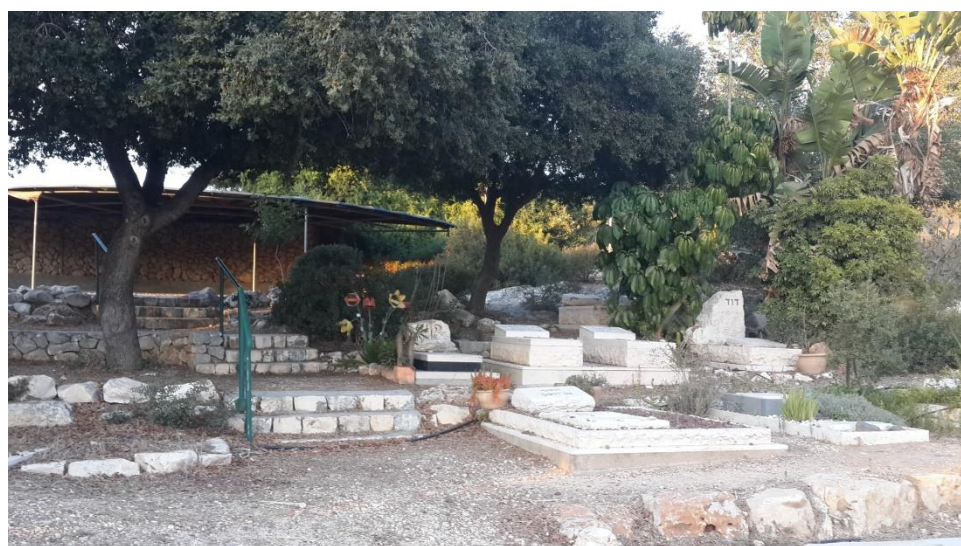
המלצות להנחיות שיקלול בהוראות התכנית:

הנחיות לביצוע התכנית

- יש לשלב את הקברים בחורש הקיים מבלי לפגוע בעצים קיימים.
- יש לדרג את מפלסי הקבורה בהתאם לטופוגרפיה הקיימת ולהמנע מקירות גבוהים.
- תוספת נטיעות על עצי חורש וצמחיה מקומית חסכונית במים.
- לא תותר נטיעה של מינים פולשים.

הוראות לעקרונות עיצוב

- הקירות או המסלעות יהיו מאבן מקומית כדוגמת הקיים היום באתר.

הנחיות למיזעור הפגיעה בנוף בזמן ההקמה

- לפני תחילת העבודות, יגודר האתר ותאסר פגיעה מחוץ לתחום המגודר. הפגיעה מתייחסת לשפיכת עודפי עפר, סלעים, גזם, חומרי מילוי, פסולת וכן אחסנת כלים וציוד.
- דרכי הגישה הנדרשות לביצוע העבודות יפרצו לאחר תאום עם מתכנן הכבישים ואדריכל הנוף, תוך דאגה למזעור הנזק הנופי. בסיום העבודות ישוקם תוואי הדרך, למעט דרכים הנדרשות לצרכי תחזוקה עתידית.
- לפני תחילת עבודות העפר המרוכזות יאספו הסלעים והקרקע הטבעית מפני השטח העליונים וירוכזו באתר בתחומי התוכנית בשטח שאינו מכיל עצים, לשם שימוש חוזר.
- עודפי החפירה ירוכזו בתחום האתר.
- יש לשקם את שפכי הקרקע בתחום האתר.
- עודפי העפר ופסולת הבנין יפוננו מיידית לאתר מחזור מאושר על פי ההנחיות של תוכנית האב לפינוי פסולת מוצקה בהתאם להנחיות של המשרד להגנת הסביבה ובאישור הרשות המקומית.
- במסגרת התכנית וביצועה יש לשמור באופן מרבי על עצים קיימים.
- יש לשמור על מרחק מגזעי העצים כדי למנוע פגיעה בהם ובשורשיהם.
- יש לבצע גיזום מקצועי לעצים.
- המדרונות, תוואי מעבר צנרת ודרכי הגישה בתחום התוכנית ומחוצה לה ישוקמו ע"י סילוק מיידית של הפסולת ועודפי העפר, פיזור קרקע טבעית מפני השטח העליונים או אדמת גן בשכבה של 30 ס"מ וכן הצבת סלעים טבעיים ונטיעת צמחיה מקומית והשקייתיה עד לקליטת הצמחיה על פי הנחייה של אדריכל הנוף.

הנחיות למיזעור הפגיעה הנופית /סביבתית כתוצאה מתפעול הפרוייקט

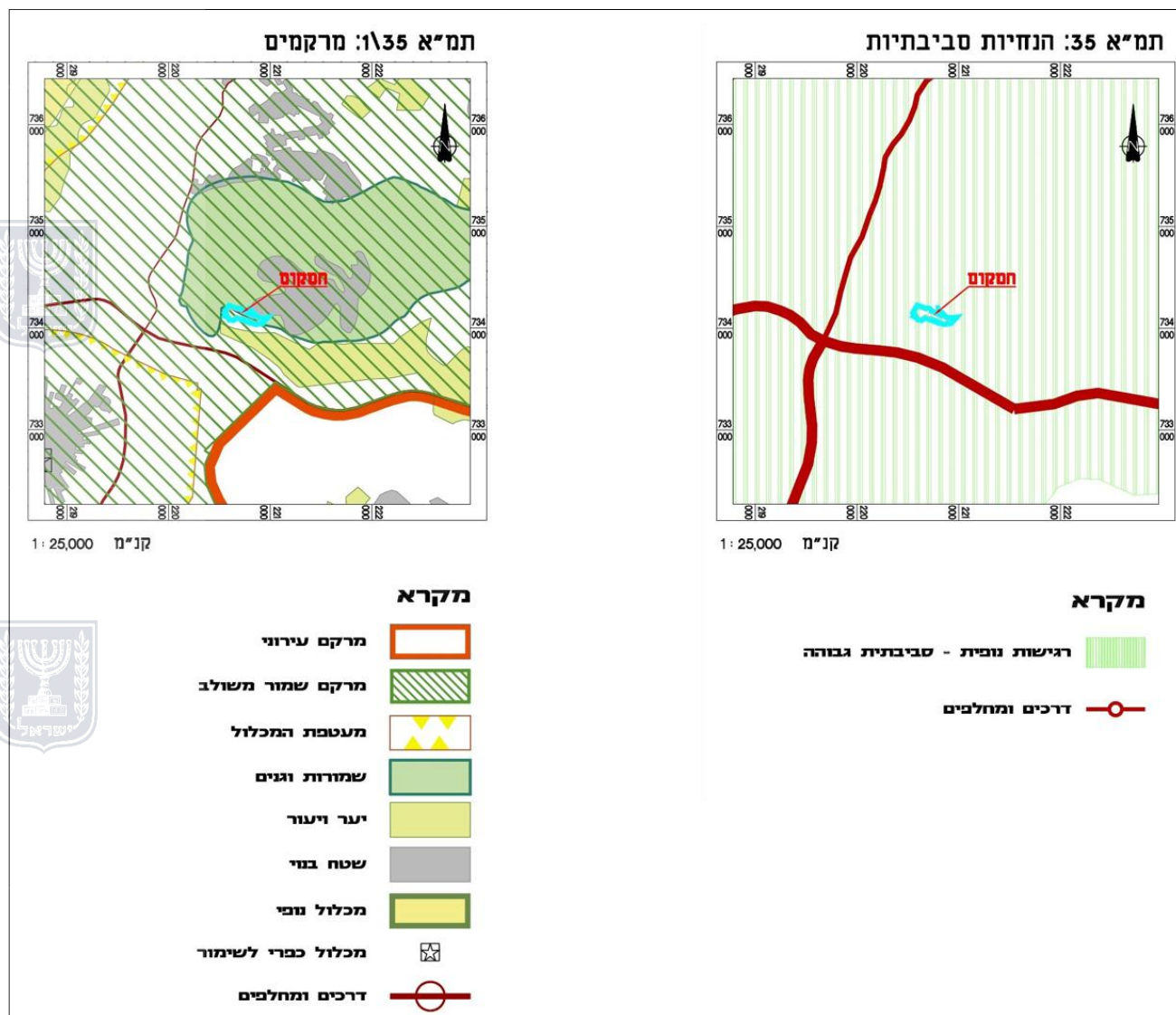
- הישוב יתחזק את הגינון באתר ומחוצה לו.
- תבוצע אכיפה של שמירת גבולות הפיתוח ומניעת חריגה לשטחים פתוחים.
- תאורת חוץ תתוכנן כך שהאור יוטל לכוון השטח הבנוי באופן שתימנע הארה של השטחים הטבעיים מחוץ לתחום הפיתוח.

תמ"א 35 ותמ"מ

תמ"א 35 - האתר נמצא באזור עם רגישות נופית גבוהה המוגדר כמירקם שמור משולב.

תמ"מ 9/2

האתר נמצא בשטח מוגן מפיתוח עם שימוש קרקע מוגדר.
האתר נמצא בתפר בין נוף כפרי פתוח, ישוב כפרי, שמורת טבע וגן לאומי

תמ"מ 9/2: יעודי קרקע

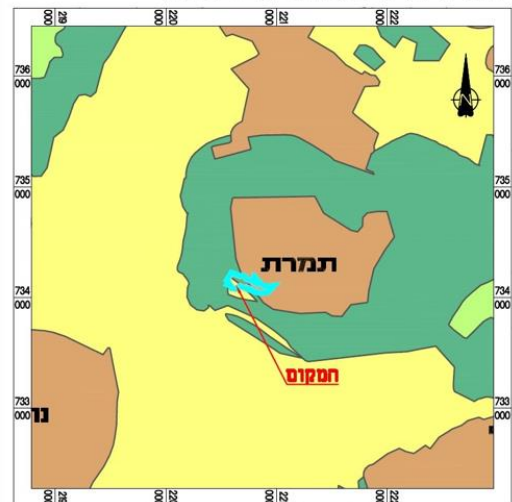

קנ"מ 1:25,000

מקרא

- ישוב עירוני
- ישוב כפרי
- ישוב כפרי / קהילתי
- חקלאי/נוף כפרי פתוח
- מוסד
- שמורת טבע
- גן לאומי
- יער נטע אדם קיים
- יער טבעי לשימור
- קו מתח עליון
- דרך ראשית
- דרך אזורית
- מספר הדרך 90

תמ"מ 9/2: הנחיות סביבתיות

קנ"מ 1:25,000

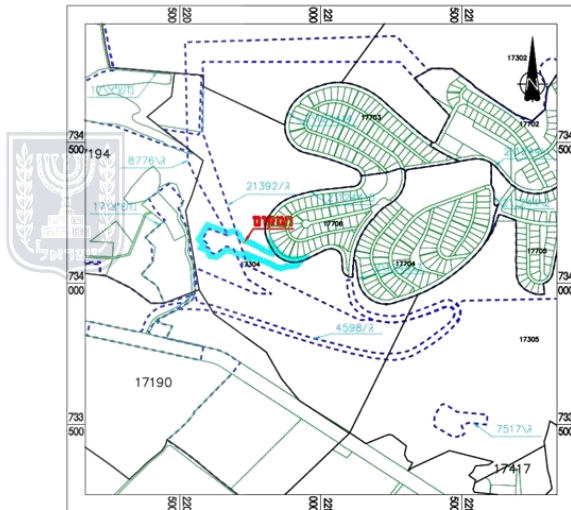
מקרא

- (1) שטח מוגן מפיתוח
- (2) שטח לפיתוח מותנה
- (3) שטח לפיתוח שימוש קרקע מוגדר
- (6) שטח ללא הגבלות סביבתיות

תמ"א 22 ועתיקות

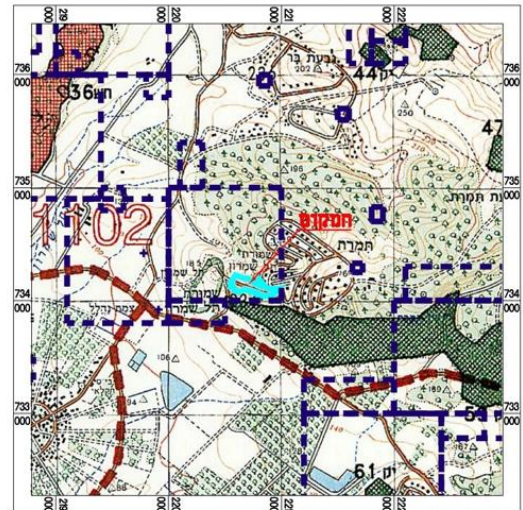
האתר נמצא בשטח עתיקות/היסטורי לשימור. בעת הביצוע יהיה צורך לקבל אישור מרשות העתיקות.

תרשים סביבה על רקע גושים

קנ"מ 1:10,000

תרשים על רקע תמ"א 22 ועתיקות

קנ"מ 1:25,000

מקרא

שטח עתיקות/היסטורי לשימור

